

DFID

Department for
International
Development

British Embassy
Tirana

UK – ALBANIA:

A Development Partnership Past Present Future

MBRETËRI E BASHKUAR – SHQIPËRI:

Partneritet Zhvillimi, E Kaluara, E Tashmja, E Ardhmja

DFID Mission Statement

DFID, the Department for International Development: leading the British government's fight against world poverty.

One in five people in the world today, over 1 billion people, live in poverty on less than one dollar a day. In an increasingly inter-dependent world, many problems - like conflict, crime, pollution, and diseases such as HIV and AIDS - are caused or made worse by poverty. DFID supports long-term programmes to help tackle the underlying causes of poverty. DFID also responds to emergencies, both natural and man-made. DFID's work aims to reduce poverty and disease and increase the number of children in school, as part of the internationally agreed UN *'Millennium Development Goals'*.

Misioni i DFID-it

DFID-i, Departamenti për Zhvillim Ndërkombëtar: në krye të luftës së qeverisë britanike kundër varfërisë në botë.

Një në pesë vetë sot në botë, mbi një miliard vetë, jetojnë në varfëri me më pak se një dollar në ditë. Në një botë gjithnjë e më të ndërvarur, shumë probleme, si konfliktet, krimi, ndotja dhe sëmundje të tilla si HIV-i dhe AIDS-i, shkaktohen apo përkeqësohen nga varfëria. DFID-i mbështet programe afatgjata për të luftuar shkaqet e varfërisë. DFID-i, gjithashtu, reagon ndaj emergjencave natyrore apo të krijuara nga dora e njeriut. Aktiviteti i DFID-it synon të ulë nivelin e varfërisë dhe të sëmundjeve dhe të rrisë numrin e fëmijëve në shkollë, në kuadrin e *'Objektivave të Mijëvjeçarit për Zhvillimin'* të OKB-së, për të cilat është rënë dakord ndërkombëtarisht.

Albania has moved from being once Europe's poorest country to achieving middle-income country (MIC) status.

ALBANIA – A COUNTRY IN TRANSITION

Life in Albania is improving. Poverty has reduced: in 2002, one in four people were living on less than \$2 dollars a day. By 2005, this had reduced to fewer than one in five people, and the reduction has been faster in rural areas. Unemployment is also gradually reducing (from 10% to 7% in 2005 - ILO). Between 1993 and 2009, DFID contributed to this progress. We:

Helped to improve the ability of Albanian officials to spend money on social programmes effectively and efficiently. Support was provided in helping to introduce a computer system that enables Albania's government to plan its expenditure more efficiently (p12).

Helped more Albanian women to have their say¹. There is more local and national media coverage of women leaders, and a new Gender Equality Law was passed in July 2008.

Helped more people get access to health and social services. Many poor and vulnerable people, including children and victims of domestic violence, now have better access to day care centres (p8).

Helped Albanian citizens to get involved in discussions with the government on important issues affecting their lives - economy, health care and education. These views were taken into account in the drafting of the government's national development plan.

DFID ended its bilateral aid programme to Albania in March 2009. UK support continues, through the EU and other initiatives described here.

SHQIPËRIA – VEND NË TRANZICION

Jeta në Shqipëri po përmirësohet. Varfëria është ulur: më 2002, një ndër katër vetë jetonte me më pak se 2 dollarë në ditë. Në vitin 2005, kjo shifër u ul në më pak se një në pesë vetë dhe kjo ulje ka qenë më e shpejtë në zonat rurale. Edhe papunësia po bie gradualisht (nga 10% në 7% më 2005 -ILO).

Nga viti 1993 deri më 2009, DFID-i ka kontribuar për këtë progres. Ne:

Kemi ndihmuar në përmirësimin e aftësive të zyrtarëve shqiptarë për t'i përdorur fondet në programe sociale më me efektivitet. Me mbështetjen e DFID-it, u ofrua mbështetje për të një sistem kompjuterik që e ndihmon qeverinë e Shqipërisë t'i planifikojë shpenzimet më me efikasitet (f.13).

Kemi ndihmuar më shumë gra shqiptare që të thonë fjalën e tyre¹. Mendimet e grave udhëheqëse gjejnë më shumë vend në mediat lokale dhe kombëtare dhe në korrik 2008 u miratua një ligj i ri për barazinë gjinore.

Kemi ndihmuar më shumë vetë që të përfitojnë nga shërbimet shëndetësore dhe sociale. Shumë njëerëz të varfër dhe në pozitë më të pambrojtur, përfshirë fëmijë dhe viktimat të dhunës në familje, tani mund t'i shfrytëzojnë më mirë qendrat ditore të përkujdesjes (f.9).

Kemi ndihmuar qytetarët shqiptarë që të përshihen në diskutime me qeverinë për çështje të rëndësishme të jetës së tyre - ekonomia, kujdesi shëndetësor dhe arsimit. Pikëpamjet e tyre u morën parasysh në hartimin e planit kombëtar të qeverisë për zhvillimin.

DFID-i e përfundoi programin dypalësh të ndihmës për Shqipërinë në mars 2009. Mbështetja e Mbretërisë së Bashkuar vazhdon përmes Bashkimit Evropian dhe nismave të tjera që përshkruhen këtu.

¹With support from DFID's Civil Society Challenge Fund

¹ Me mbështetjen e Fondit të DFID-it për Sfidat e Shoqërisë Civile

Nga vendi më i varfër i Evropës që ishte dikur, Shqipëria ka marrë statusin e vendit me të ardhura mesatare (MIC).

To ensure that aid is used wisely, Albania had to get better at tracking where the money was spent. In 2006 only 32% of aid spend was recorded in the national budget. By 2008 this had improved to 78%. DFID has helped the Government of Albania to make international assistance more effective.

source: Baseline Survey for Albania

Foreword by Michael Foster MP, Parliamentary Under Secretary of State, DFID

Albania is determinedly reinventing itself. It has embarked on judicial and electoral reforms, achieved fast economic growth, and is now classified as a middle-income country (MIC). It has overcome setbacks, including the pyramid schemes and the influx of Kosovan refugees, both only some ten or so years ago.

Albania's progress is impressive. It is a mark of the country's success that DFID's bilateral programme in Albania will end in March 2009. This signals a new stage in the relationship between Albania and the UK.

However, around one in five people still live below the national poverty line, with some people lacking access to basic services such as education, water, health and social assistance. The UK will continue to support Albania's development and progress towards European integration. We will do this through our membership of multilateral institutions, the UN, the World Bank, and in particular through the EU, in which context we will be stepping up engagement.

DFID's work to date has been targeted and recognised as of real value. It is vital that this strategic momentum is kept up. Co-operation is an important theme in all development stories, and will be essential to Albania's future success. Now, as DFID's bilateral programme in Albania ends, we are proud to celebrate Albania's achievements and the productive partnership between DFID and Albania.

Parathënie nga Michael Foster, Nënkretar Parlamentar Shteti, DFID

Shqipëria po e rigjen veten me vendosmëri. Ajo po kryen reforma elektorale dhe në drejtësi, ka shënuar rritje të shpejtë ekonomike dhe tani klasifikohet si vend me të ardhura mesatare (MIC). Ajo ka tejkaluar disa periudha të vështira, si skemat piramidale dhe valën e refugjatëve kosovarë, zhvillime që ndodhën para afro 10 vjetësh.

Progresi i Shqipërisë është mbresëlënës. Shenjë e këtij progresi është edhe përfundimi i programit dypalësh të DFID-it në Shqipëri në mars 2009. Kjo sinjalizon një etapë të re në marrëdhëniet midis Shqipërisë dhe Mbretërisë së Bashkuar.

Megjithatë, afro një në pesë vetë ende jeton nën nivelin kombëtar të varfërisë, ka njerëz që nuk kanë akses në shërbimet bazë si arsimit, uji, shëndetësia dhe asistencë sociale. Mbretëria e Bashkuar do të vazhdojë ta mbështesë zhvillimin dhe progresin e Shqipërisë drejt integritimit evropian. Ne do ta bëjmë këtë nëpërmjet anëtarësisë sonë në institucionet shumëkombëshe, në OKB, në Bankën Botërore dhe në veçanti nëpërmjet BE-së, në kuadrin e të cilit ne do ta shtojmë angazhimin.

Puna e deritanishme e DFID-it ka pasur objektiva të qarta dhe është vlerësuar realisht. Është jetike që ky temp strategjik të vazhdojë. Bashkëpunimi është një aspekt i rëndësishëm në historitë e zhvillimit dhe do të jetë thelbësor edhe për suksesin e Shqipërisë në të ardhmen. Teksa DFID-i mbyll programin dypalësh me Shqipërinë, ne festojmë me krenari arritjet e Shqipërisë si dhe partneritetin produktiv mes DFID-it dhe Shqipërisë.

Foreword by HM Ambassador Fraser Wilson

Albania is now on a clear path towards European integration. This is key to driving forward reforms and it opens the way for Albania to benefit from closer collaboration with the EU Member States. In addition the prospect of the integration of Albania and its near neighbours will lead to stability and prosperity in the Balkans region. The UK has long championed enlargement of the EU.

When, in 2006, Albania signed a Stabilisation and Association Agreement with the EU, it took its first step towards accession. In some areas it is already playing its part: in 2008, the EU noted Albania's constructive role in maintaining regional stability and fostering good relations with its neighbours. It now needs to demonstrate ongoing progress across a number of areas domestically, including holding demonstrably free and fair elections in 2009.

The end of DFID's bilateral programme does not mean the end of UK involvement in Albania. The UK will continue to be actively involved in Albania's journey, through the work of the Embassy and of many different parts of the UK government, including DFID through its funding of international institutions active in Albania.

We very much look forward to continuing to build on what has been achieved so far by DFID and other donors in helping Albania's development.

Parathënie nga Ambasadori Fraser Wilson

Shqipëria ka hyrë në rrugën e qartë të integritimit Evropian. Kjo është e rëndësishme për të çuar përpara reformat dhe i hap rrugën Shqipërisë që të përfitojë nga bashkëpunimi më i ngushtë me vendet e BE-së. Perspektiva e integritimit të Shqipërisë dhe fqinjëve të saj do të çojë në stabilitet dhe begati në rajonin e Ballkanit. Mbretëria e Bashkuar e ka mbështetur prej kohësh zgjerimin e BE-së.

Me nënshkrimin e Marrëveshjes së Stabilizim Asociimit me BE-në më 2006, Shqipëria hodhi hapin e parë drejt anëtarësimit. Në disa fusha ajo po luan rolin e saj: më 2008 BE-ja evidentoi rolin konstruktiv të Shqipërisë në ruajtjen e stabilitetit rajonal dhe marrëdhëniet e mira me fqinjët. Tani ajo duhet të tregojë progres të vazhdueshëm në disa fusha të brendshme, përfshirë mbajtjen e zgjedhjeve të lira dhe të ndershme më 2009.

Përfundimi i programit dypalësh të DFID-it nuk nënkupton fundin e angazhimit të Mbretërisë së Bashkuar në Shqipëri. Ajo do ta vazhdojë angazhimin aktiv në rrugëtimin e Shqipërisë, përmes Ambasadës dhe shumë departamenteve të qeverisë së Mbretërisë së Bashkuar, përfshirë edhe DFID-in përmes fondeve që ai u jep institucioneve ndërkombëtare që veprojnë në Shqipëri.

Ne shpresojmë shumë që të vazhdojmë të ndërtojmë mbi arritjet e deritanishme të DFID-it dhe donatorëve të tjerë për të ndihmuar zhvillimin e Shqipërisë.

Për t'u siguruar që ndihma të përdoret me mençuri, Shqipërisë iu desh të përmirësohej në ndjekjen e destinacionit të fondeve. Më 2006 vetëm 32% e ndihmës së përdorur u regjistrua në buxhetin kombëtar. Në vitin 2008 kjo shifër u rrit në 78%. DFID-i e ka ndihmuar qeverinë e Shqipërisë që të shtojë efektivitetin e ndihmës ndërkombëtare.

(referenca: Sondazhi për Shqipërinë Baseline)

ALBANIA – GOVERNING FOR THE FUTURE

Building systems that work for people

Albania still has many challenges ahead.

- It has to build the public's trust in the delivery of public services
- It needs to tackle corruption
- The implementation of public finance and effective taxation systems is still to be strengthened
- The poor and vulnerable need social assistance and social welfare systems.

The Government of Albania is taking forward a huge change programme to address these issues.

DFID is one of the donors supporting the programme, which is helping to improve government planning, budgeting, and accountability. DFID has focused its support on three national projects:

- The **Integrated Planning System (IPS)** which supports the coherence of the government's policy and financial processes.
- **Strengthening Public Expenditure Management (SPEM)** which is improving the links between budget execution and policy.
- The **National Strategy for Development and Integration (NSDI)** that brought together all of the government's longer-term plans and strengthened the capacity of the government's donor co-ordination unit.

What's changing for the better?

New national strategies on priorities and spending are making it easier for ordinary Albanians to assess whether government is delivering.

“Throughout this project [SPEM], the Government has moved ...to a modern system of public expenditure that is focussed on performance – the delivery of services to citizens. Albanian citizens can now see what the Government aims to deliver over three years.”

HM Ambassador Fraser Wilson

Public servants are improving their technical and managerial skills, with training support from DFID enabling them to make better decisions about the delivery of public services.

“Among all my experiences with foreign technical assistance, this is the team I value most.... Strongly maintaining their advising role – not doing the job the Ministry should do – has been very important in helping to build confidence amongst Albanian colleagues and strengthen the ownership of the Ministry of Finance to the output produced.”

Sherefedin Shehu, Deputy Minister of Finance

More reliable data is helping to identify those in need.

DFID has helped Albania's Statistical Office, INSTAT, to improve their capacity. INSTAT now runs poverty and living standards data collection surveys with little outside help. The data is used regularly in Albania's development strategy, and will help to assess if social needs are being met. It has also been used in day to day decision-making – for example, better distribution of cash social assistance to those in need by the Ministry of Labour and Social Affairs and local government.

SHQIPËRIA – QEVERISJE PËR TË ARDHMEN

Ngritja e sistemeve që funksionojnë për njerëzit

Shqipëria ka ende shumë sfida.

- Duhet të krijojë besimin e publikut në lëvrin e shërbimeve publike
- Duhet të luftojë korrupsionin
- Zbatimi i financimeve publike dhe i sistemeve të efektshme të taksave ende duhet të forcohet
- Të varfërit dhe të pambrojturit kanë nevojë për asistencë sociale dhe sisteme të mirëqenies sociale.

Qeveria e Shqipërisë po çon përpara një program të madh ndryshimi për t'i trajtuar këto çështje.

DFID-i është ndër donatorët që e mbështet këtë program, i cili përmirëson planifikimin, buxhetin dhe llogaridhënien e qeverisë. DFID-i është përqëndruar në tre projekte kombëtare.

- **Sistemi i Planifikimit të Integruar (SPI)**, që mbështet koherencën e politikave të qeverisë dhe proceseve financiare.
- **Forcimi i Menaxhimit të Shpenzimeve Publike (FMShP)**, që po përmirëson lidhjet mes zbatimit të buxhetit dhe politikave.
- **Strategjia Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim (SKZhi)**, që grupoi të gjitha planet afatgjata të qeverisë dhe forcoi kapacitetet e njësive qeveritare për koordinimin me donatorët.

Çfarë po ndryshon për mirë?

Strategjitë e reja kombëtare për prioritetet dhe shpenzimet po e bëjnë më të lehtë që qytetarët shqiptarë të vlerësojnë punën e qeverisë.

“Gjatë gjithë këtij projekti (FMShP), qeveria ka hedhur hapa... drejt një sistemi modern të shpenzimeve publike që është i fokusuar mbi rezultatin – lëvrin e shërbimeve të qytetarët. Qytetarët shqiptarë tani mund ta shohin se çfarë synon të arrijë qeveria gjatë tre vjetëve”

Ambasadori Fraser Wilson

Nëpunësit po i përmirësojnë aftësitë e tyre teknike dhe administrative, dhe janë në gjendje të marrin vendime më të mira për lëvrin e shërbimeve publike.

“Nga e gjithë përvoja ime me asistencën e huaj teknike, ky është ekipi që vlerësoj më shumë.... Duke i qëndruar besnik rolit këshillues – duke mos bërë punën që i takonte ministrisë – ata luajtën një rol shumë të rëndësishëm në krijimin e besimit të kolegët shqiptarë dhe forcimin e rolit të Ministrisë së Financave në produktin përfundimtar.

Sheferedin Shehu, Zëvendësministër i Financave

Të dhënat më të besueshme po ndihmojnë në identifikimin e personave në nevojë. DFID-i ka ndihmuar Zyrën e Statistikave të Shqipërisë, INSTAT, në përmirësimin e kapacitetit. Tani INSTAT-i kryen studime për grumbullimin e të dhënave për varfërinë dhe standardin e jetesës, me pak ndihmë nga jashtë. Këto të dhëna përdoren rregullisht në strategjinë e Shqipërisë për zhvillim dhe ndihmojnë për të vlerësuar nëse janë përmbushur nevojat e shoqërisë. Ato përdoren, gjithashtu, në vendimmarrjen e përditshme – p.sh., për një shpërndarje më të mirë të asistencës sociale për ata që kanë nevojë, që jepet në para nga Ministria e Punës dhe Çështjeve Sociale dhe autoritetet lokale.

WHAT HAVE WE LEARNED?

Albanians to manage change for themselves.

If donors take over projects merely to speed things up, problems stack up for the future.

Shkëlzen Marku is director of MADA, which works in some of Albania's poorest mountain areas:

“Development is not just giving money. It's about moving [people] out of their silos. You have to put people in the water if they are going to learn to swim. You don't leave them to drown, but they have to try things for themselves.”

Change needs champions.

Reforms need to be led from the top. SPEM (see p12) only gained momentum when ministers visibly backed it.

“There needs to be more managerial commitment. For example, the Ministry of Education made significant progress once the minister got involved. He was the first minister to take part in [budget] negotiations, which seem very technical.”

Official, Ministry of Finance

Change often takes longer than planned.

Capacity constraints, staff turnover, and difficult negotiations have delayed projects such as the Social Services Delivery Project and the Integrated Planning System. **Project plans need to allow enough time for these contingencies.**

“Some [ministries] see it as instrumental for them, others are still getting to grips with it. We can't pretend that in 5 or 6 years everything is going to be perfect.”

Official, Ministry of Finance

Lack of continuity can derail reform

Progress on reform, such as tax and aid co-ordination, suffered a setback from widespread government personnel changes after the 2005 elections.

“The UK is involved in Albania for the long term. We invest in programmes, projects, capacity, and - most importantly - people. These are long term investments, and it troubles me when I see people that we have trained and invested in dismissed from their jobs for political reasons ... the culture of political appointments at all levels of the public service ... must stop ... The human resources we and others help to develop need to be retained and nurtured over the long term”

HM Ambassador Fraser Wilson

Civil society has an important role to play.

Albania does not have a strong track record of involving civil society in developing national strategies and monitoring impact. The government is intending to establish partnerships with such stakeholders. The donor community will need to work with the government to ensure that mechanisms are in place so that civil society can hold the government to account. One such area is delivery of the National Strategy for Development and Integration.

“This year, our progress report consultation will include all interested groups of civil society, academia, the donor community and parliament. But a full and comprehensive monitoring process, where civil society will be engaged in a more structured way and for a long-term perspective, is still not in place.”

Valbona Kuko, Director of the Aid Coordination Unit, Department of Strategy and Donor Coordination (DSDC)

ÇFARË KEMI MËSUAR?

Administrimi i ndryshimeve nga vetë shqiptarët.

Nëse donatorët marrin përsipër projektet thjesht për t'i shpejtuar gjërat, problemet grumbullohen në të ardhmen. Shkëlzen Marku është drejtor i AZhZM-së, që punon në disa nga zonat më të varfëra malore të Shqipërisë:

“Zhvillim nuk do të thotë vetëm të japësh fonde. Ai do të thotë që t'i nxjerrësh njerëzit nga skutat. Duhet t'i fusësh në ujë që të mësojnë notin. Nuk i lë të mbyten, por ata duhet ta provojnë.”

Ndryshimi kërkon mbështetës.

Reformat duhen udhëhequr nga lart. FMSHP-ja mori vrull vetëm kur u mbështet nga ministrat.

“Drejtnesit duhet të jenë më të angazhuar. Ministria e Arsimit shënoi progres të madh pas angazhimit të ministrit. Ai ishte ministri i parë që mori pjesë në negociatë (të buxhetit), që duken shumë teknike.”

Zyrtar, Ministria e Financave

Ndryshimi shpesh zgjat më shumë se ç'është planifikuar.

Kapacitetet e kufizuara, problemet e personelit dhe negociatat e vështira kanë vonuar projekte të tilla si Projekti për Lëvrimin e Shërbimeve Sociale dhe Sistemi i Planifikimit të Integruar.

Planet duhet të parashikojnë kohë për këto të papritura.

“Disa (ministri) e konsiderojnë si të rëndësishme, të tjerat kanë filluar ta kuptojnë. Nuk mund të pretendojmë që pas 5 apo 6 vjetësh çdo gjë do të jetë e përsosur.”

Zyrtar, Ministria e Financave

Mungesa e vazhdimësisë mund ta devijojë reformën.

Progresi me reformën, si p.sh. taksat dhe koordinimi i ndihmës, pësoi një goditje nga ndryshimet e mëdha në administratën qeveritare pas zgjedhjeve 2005.

“Angazhimi i Mbretërisë së Bashkuar në Shqipëri është afatgjatë. Ne investojmë në programe, projekte, krijimin e kapaciteteve dhe, më e rëndësishmja, në njerëz. Këto janë investime afatgjata dhe unë shqetësohem kur shoh se njerëz që i kemi kualifikuar dhe kemi investuar tek ata, janë hequr nga puna për arsye politike...kultura e emërimeve politike në të gjitha nivelet e shërbimit publik ...duhet të marrë fund... Burimet njerëzore që ne dhe të tjerët ndihmojmë të zhvillohen, duhen ruajtur dhe zhvilluar për një periudhë afatgjatë”

Ambasadori Fraser Wilson

Shoqëria civile duhet të luajë një rol të rëndësishëm.

Shqipëria nuk ka ndonjë traditë të fortë të angazhimit të shoqërisë civile në hartimin e strategjive kombëtare dhe monitorimin e tyre. Qeveria synon të hyjë në partneritet me këto palë të interesuara. Donatorët duhet të bashkëpunojnë me qeverinë për t'u siguruar se ka mekanizma që shoqëria civile t'i kërkojë llogari qeverisë. Një nga këto fusha është zbatimi i Strategjisë Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim.

“Këtë vit konsultimet tona për progres-raportin do të përfshijnë të gjitha grupet e interesuara të shoqërisë civile, akademikët, donatorët dhe parlamentin. Megjithatë, ende nuk ka një proces monitorues të plotë dhe gjithëpërfshirës, ku shoqëria civile të angazhohet në një mënyrë më të strukturuar dhe për një perspektivë afatgjatë.”

Valbona Kuko, Drejtore e Zyrës së Koordinimit të Ndihmës, Departamenti i Bashkërendimit të Strategjive dhe Koordinimit të Ndihmës së Huaj (DEBASKON).

HOW DFID HAS MADE A DIFFERENCE

DFID has supported programmes in Albania for 15 years (either directly or with other donors). Here are some of the highlights.

5,000 refugees from the conflict in Kosovo (1998-99) found safety at a camp set up by DFID in co-operation with NATO and UNHCR that offered food, shelter, clean water, and medical assistance. DFID also got the first rapid response teams into the field to assess immediate needs and assisted with the clearance of landmines.

More vulnerable people now get access to health care and free medicine through Albania's health insurance scheme. Support from DFID introduced a new concept in providing health care. The establishment of contracts between Albania's Health Insurance Institute and GPs resulted in more GPs to rural areas, and essential drugs are now available. Medicines are now free for totally disabled people, pensioners, orphans, blind people and war invalids, as well as many people with serious medical conditions.

Poor and vulnerable people, including disabled people, women and children at risk, and isolated elderly people, now have more support as a result of the Social Services Delivery Project (joint project with the World Bank). Access to services such as community help and vocational training has been improved across two-thirds of the country. 25,000 vulnerable people have benefited from improved services at 43 daily care centres.

A WOMANKIND programme is helping more Albanian women to have their say. 150 civil society organisations and 80 candidate MPs have worked to improve public awareness and lobby for change. Results include a 245% increase in the number of women candidates in local elections in 2007.

Support to improve rural livelihoods helped people in northern Albania's isolated communities. Some of Albania's poorest people were able to start new businesses or earn a better living from local products such as honey, milk, and wine. The original target to improve the living standards of 37,000 households was 150% overachieved, with the actual figure being 56,000. Today, the Mountain Area Development Agency (MADA) continues the work, with other donor support helping small enterprises get off the ground.

NDRYSHIMET QË KA SJELLË DFID-I

DFID-i ka mbështetur programe në Shqipëri që prej 15 vjetësh (drejtpërdrejt ose me donatorë të tjerë). Këto janë disa nga kontributet kryesore.

5000 refugjatë nga konflikti në Kosovë (1998-1999) gjetën siguri në një kamp të ngritur nga DFID-i në bashkëpunim me NATO-n dhe UNHCR-në ku orfohej ushqim, strehim, ujë i pijshëm dhe ndihmë mjekësore. Gjithashtu, DFID-i dërgoi në terren ekipet e para të ndërhyrjes së shpejtë për të vlerësuar nevojat më urgjente si dhe ndihmoi në pastrimin e minave kundër këmbësorëve.

Më shumë persona në pozitë më të pambrojtur tani përfitojnë nga kujdesi shëndetësor dhe ilaçet falas nëpërmjet skemës së sigurimit shëndetësor në Shqipëri. Mbështetja e DFID-it solli një koncept të ri në ofrimin e kujdesit shëndetësor. Vendosija e kontakteve mes Institutit të Sigurimeve Shëndetësore të Shqipërisë dhe mjekëve të familjes, çoi në shtimin e numrit të mjekëve të familjes në zonat rurale dhe ilaçet kryesore tani janë të disponueshme. Ilaçet janë falas për personat me aftësi tërësisht të kufizuara, pensionistët, jetimët, të verbërit, invalidët e luftës, si dhe për shumë të tjerë që kanë probleme të rënda shëndetësore.

Të varfërit dhe personat në pozitë më të pambrojtur, përfshirë ata me aftësi të kufizuara, gratë, fëmijët në rrezik dhe të moshuarit e izoluar, tani kanë më shumë përkrahje falë Projektit të Lëvrimin të Shërbimeve Sociale (projekt i përbashkët me Bankën Botërore). Aksesi të shërbimeve të tilla si ndihma e komunitetit dhe kualifikimi profesional, është përmirësuar në dy të tretat e vendit. 25000 persona në pozitë më të pambrojtur kanë përfituar nga shërbimi i përmirësuar në 43 qendra ditore të përkujdesjes.

Programi WOMANKIND po ndihmon më shumë gra shqiptare që të thonë fjalën e tyre. 150 organizata të shoqërisë civile dhe 80 kandidatë për deputete kanë kontribuar për të rritur ndërgjegjësimin e publikut dhe për të bërë fushatë për ndryshim. Ndër rezultatet është edhe shtimi me 245% i numrit të grave kandidatë në zgjedhjet lokale më 2007.

Mbështetja për përmirësimin e jetës në zonat rurale ndihmoi banorët e komuniteteve të izoluar në veri të Shqipërisë. Disa nga banorët më të varfër të Shqipërisë arritën të fillonin biznese të reja apo të jetonin më mirë falë produkteve lokale si mjalti, qumështi apo vera. Objektivi fillestar për të përmirësuar standardin e jetesës së 37000 familjeve u tejkalua 150%, duke arritur një shifër 56000. Sot, Agjensia e Zhvillimit të Zonave Malore (AZhZM) vazhdon punën, ndërsa mbështetja e donatorëve të tjerë po ndihmon bizneset e vogla që të nisin aktivitetin e tyre.

CASE STUDY

MAKING BETTER DECISIONS ON DEVELOPMENT

What's the story?

In order to meet EU criteria and to demonstrate its accountability, the Government of Albania recognised that they needed to make major changes. They needed to improve Albania's governance, economy, judicial systems and public administration, and report regularly on their progress. In 2005, the Albanian government introduced a broad planning and monitoring framework called the Integrated Planning System (IPS).

It is now Albania's key national decision-making system for deciding strategic direction and allocating resources. It acts as an "umbrella" for all the major elements of the government's work, such as the National Strategy for Development and Integration (see p14).

Being able to see the big picture for the first time is changing things for the better. Ministers and officials can now work across government to plan their spending in a more systematic way. More time is spent assessing the priorities that will benefit Albanian people. With assistance from DFID, the Netherlands and Sweden, the government has now put a medium-term budget planning system in place, helping them to plan services for the future.

What do Albanians think?

"Historically Albania has had probably more than sixty different sector and national strategies, but these were never implemented. So many of the strategies didn't translate into work on the ground – and didn't involve the budget. Now there is an opportunity for implementation under one umbrella. Now it can happen, if everyone offers continuous commitment – irrespective of politics."

Official, Ministry of Finance

The IPS process is also designed to make measurement and evaluation of results easier – not just by the government, but independently by civil society and other stakeholders.

What's next?

DFID has been working to ensure that other donors also buy in to the system, as support from donors is important to its success. In 2008 the Government of Albania signed an agreement with the World Bank to establish the IPS Trust Fund. This houses, and channels, funds from contributing donors to priority IPS areas, but challenges remain.

Aneil Singh, EC Delegation:

"The real challenge is IPS implementation. We would like to see more active engagement from the government side to implement the IPS Trust Fund where many donors, including us, have invested a lot of money and legitimately have high expectations."

"Lots of other countries have tried to work an integrated system, but Albania has actually done it."

Mimoza Dhembj, General Director of Budget, Ministry of Finance

“Shumë vende janë përpjekur të përdorin një sistem të integruar, ndërsa Shqipëria po e përdor.”

Mimoza Dhëmbi, Drejtore e Përgjithshme e Buxhetit, Ministria e Financave

SHEMBUJ MARRJA E VENDIMEVE MË TË MIRA PËR ZHVILLIMIN

Çfarë ka ndodhur?

Për të përmbushur kriteret e BE-së dhe për të treguar llogaridhënien e saj, qeveria e Shqipërisë e kuptoi se duhet të bënte ndryshime të mëdha. Ajo duhet të përmirësonte qeverisjen e Shqipërisë, ekonominë, sistemin e drejtësisë, administratën publike, si dhe të raportonte rregullisht për progresin e saj. Në vitin 2005, qeveria e Shqipërisë filloi të zbatojë një kuadër të gjerë planifikues dhe monitorues, i quajtur Sistemi i Planifikimit të Integruar (SPI).

Ai tashmë është sistemi kyç i vendim-marrjes në shkallë kombëtare në Shqipëri për të përcaktuar drejtimit strategjike dhe për të shpërndarë burimet. Ai është si një “ombrellë” për të gjithë elementët kryesorë të punës së qeverisë, si Strategjia Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim (shih f.15)

Mundësia për të parë pamjen e plotë për herë të parë, po i ndryshon gjërat për mirë. Ministrat dhe zyrtarët e qeverisë tani mund të punojnë për t’i planifikuar shpenzimet në mënyrë më sistematike. Më shumë kohë i kushtohet shqyrtimit të prioriteteve në të mirë të popullit. Me asistencën e DFID-it, Holandës dhe Suedisë qeveria ka krijuar një sistem planifikimi afatmesëm të buxhetit, që e ndihmon të planifikojë shërbimet për të ardhmen.

Çfarë mendojnë shqiptarët?

“Historikisht, Shqipëria ka pasur ndoshta më shumë se 60 strategji të ndryshme sektoriale dhe kombëtare, që nuk janë zbatuar. Shumë prej tyre nuk përkthehen në punë në terren – dhe nuk lidheshin me buxhetin. Tani ka një mundësi që ato të zbatohen nën një ombrellë. Tani gjërat mund të ndodhin, nëse të gjithë janë të angazhuar, pavarësisht nga politika”

Zyrtar, Ministria e Financave

Procesi i SPI-së e lehtëson matjen dhe vlerësimin e rezultateve – jo vetëm nga qeveria, por në mënyrë të pavarur edhe nga shoqëria civile dhe palë të tjera të interesuara.

Hapi tjetër?

DFID-i është përpjekur të sigurojë përfshirjen e donatorëve të tjerë në këtë sistem, pasi mbështetja nga donatorët është me rëndësi për suksesin e tij. Më 2008 qeveria e Shqipërisë nënshkroi një marrëveshje me Bankën Botërore për krijimin e Fondit të Administruar me Mirëbesim të SPI-së. Ky mbledh dhe kanalizon fondet e donatorëve në fushat prioritare të SPI-së, por ende ka disa sfida. Anil Singh, Delegacioni i Komisionit Evropian:

“Sfida e vërtetë është zbatimi i SPI-së. Ne dëshirojmë që të ketë një angazhim më aktiv të qeverisë për zbatimin e këtij fondi të SPI-së, ku shumë donatorë, përfshirë edhe ne, kemi investuar shumë fonde dhe kemi shpresa të mëdha”.

CASE STUDY

GETTING TO GRIPS WITH PUBLIC EXPENDITURE – SPEM

What's the story?

When public expenditure planning doesn't run smoothly, people don't get the services they need. The building of new schools, hospitals and roads can only go ahead if money has been set aside to pay for them.

Albania needed to reform the way that its public expenditure planning was handled. Individual ministries did not have the capacity to plan their own budgets. Internal wrangling over funds, late decisions, and departmental hoarding of funds meant that many important public services suffered.

The Strengthening Public Expenditure Management project [SPEM], supported by DFID, Sweden, and the Netherlands, set out to tackle the problem. The six-year programme introduced new budget planning software for all ministries, as well as new management structures with clear performance and accountability measures, designed to meet EU standards. Now DFID support has helped to make the budget more transparent and planted the seeds for people's representatives to have their say on where the money goes.

DFID supported a programme of training and worked with officials to develop new systems. The officials could see the benefits of working in a more joined-up way, but needed ministers to champion the new system. The breakthrough came at a ministers meeting in 2007, where the Deputy Minister of Finance used a series of "before and after" cartoons to get the message home. Ministers began to acknowledge the need for change, and in 2008 a new law was set in place to protect the system.

What do Albanians think?

Mimoza Dhembji, General Director of Budget, Ministry of Finance :

"In 2001 I was deluged with queries and calls for help from ministries. It was chaos, basically. In 2005 we started to delegate to departments. To begin with, public officials didn't have very high-level capacities but they've grown with the system. Now I can concentrate on high-level work. And this is a technical tool, not a political tool. For example, when the Minister of Education changed, the new minister used the system to get up to speed and make decisions based on the good work done to date – not veer off in a different direction. SPEM has changed the language of discussion. We ask [ministries] "What are you going to produce?" and they are starting to have their own discussions about what they want to achieve."

What's next?

Sherefedin Shehu, Deputy Minister of Finance:

"[this is one of the] most successful programmes that the Ministry of Finance has had in the past eighteen years. Now people are able to control their budget at any time during the year. At this time they have planned for 2009 and now they are thinking about 2010-12"

SHEMBUJ ZOTËRIMI I SHPENZIMEVE PUBLIKE – FMSHP

Çfarë ka ndodhur?

Kur planifikimi i shpenzimeve publike nuk shkon siç duhet, njerëzit nuk marrin shërbimet që kanë nevojë. Shkollat, spitalet dhe rrugët e reja ndërtohen vetëm nëse janë lënë fonde mënjanë për to.

Shqipëria duhej ta reformonte mënyrën se si trajtohej planifikimi i shpenzimeve publike. Mosmarrëveshjet e brendshme për fonde, vendimet e vonuara dhe mbajtja mënjanë e fondeve nga departamentet, bënte që shumë shërbime të rëndësishme publike të vuanin.

Projekti për Forcimin e Menaxhimit të Shpenzimeve Publike (FMShP), i mbështetur nga DFID-i, Suedia dhe Holanda, mori përsipër trajtimin e këtij problemi. Tani mbështetja e DFID-it ka ndihmuar që buxheti të bëhet më transparent dhe ka hedhur farën që përfaqësuesit e popullit të thonë fjalën e tyre se ku do të përdoren fondet.

DFID-i mbështeti një program kualifikimi dhe punoi me zyrtarët për krijimin e sistemeve të reja. Zyrtarët i panë përfitimet e të punuarit bashkë, por sistemi i ri duhej përkrahur nga ministrat. Ndryshim cilësor solli mbledhja e ministrave në vitin 2007, ku Zëvendësministri i Financave përdori disa vizatime ilustruese “para dhe pas” për të përçuar mesazhin. Ministrat filluan ta pranojnë nevojën për ndryshim dhe më 2008 u miratua një ligj për ta garantuar këtë sistem.

Çfarë mendojnë shqiptarët?

Drejtores e Përgjithshme e Buxhetit, Ministria e Financave, Mimoza Dhëmbi:

“Në vitin 2001 unë u mbyta nga kërkesat dhe thirrjet e ministrave për ndihmë. Ishte kaos. Më 2005 ne filluam t’ua kalojmë kompetencat departamenteve. Në fillim nëpunësit nuk kishin nivel shumë të lartë, por ata janë rritur bashkë me sistemin. Tani unë mund të përqëndrohem në punën në nivel të lartë.

Dhe ky është një mjet teknik, jo politik. P.sh., kur ndryshoi ministri i arsimit, ministri i ri e përdori sistemin për t’u informuar dhe për të marrë vendime mbi bazën e punës së mirë që ishte bërë – jo të shkonte në një drejtim tjetër. FMShP-ja e ka ndryshuar gjuhën e diskutimeve. Ne i pyesim (ministratë) “Çfarë doni të arriji?”, dhe ata kanë filluar të kenë diskutimet e tyre se çfarë duhet të arrijnë”

Çfarë ndodh më tej?

Sherefedin Shehu, Zëvendësministër i Financave

“{Ky është një nga} programet më të suksesshëm të Ministrisë së Financave në 18 vitet e fundit.

Tani secili mund ta kontrollojë buxhetin e vet në çdo periudhë të vitit. Në këtë moment janë bërë planet për 2009-n dhe po mendohet për 2010-2012-n”

CASE STUDY

HELPING ALBANIA'S CITIZENS HOLD GOVERNMENT TO ACCOUNT

What's the story?

The National Strategy for Development and Integration (NSDI) sets out the Government of Albania's medium and long-term strategies. For the NSDI to succeed, the government needed to consult widely on its plans. DFID assistance helped to get teams of experts and the wider public involved. Advisory groups of academics, business and local government representatives worked on strategies that cut across government departments – for example, social inclusion.

General Secretary Sokol Leka is the top official at Albania's biggest-spending department, the Ministry of Public Works, Transport and Telecommunication:

“We don't ask for money without thinking what to achieve. We plan everything in order to achieve. For example, we want to build 4,200 apartments for homeless people. We [already] have one thousand, and a programme of building over three years for 3,200 homes. And [the new system means] we can make reallocations, as things in Albania change very fast.”

What do Albanians think?

Ten TV debates involving top Albanian officials, experts and members of the public were broadcast to widen discussions about the NSDI. The debates were recorded across Albania, offering a rare regional showcase for policy debate.

Each programme led on a theme. For example, the debate on social policies, employment and poverty reduction raised concerns about the informal labour market, gender employment targets, and family violence. Much of the information that supported the debate and the analysis required for the NSDI came from the Albanian Institute of Statistics (INSTAT), from Living Standards Measurement surveys funded by DFID and other donors. The surveys now also help to track Albania's success in reducing poverty.

What's next?

Civil society participation in the monitoring of the National Strategy for Development and Integration.

Albania is looking at how civil society has its say in designing the strategy and monitoring the government policies. Valbona Kuko, Director of the Aid Coordination Unit at the Department of Strategy and Donor Coordination (DSDC):

“We are using a concept paper prepared by DFID for building up stronger relationship between the government and civil society. This is a very important process in the implementation of NSDI and will be the focus of the DSDC for the next year.”

Work on this is being supported by funding from the IPS Trust Fund (see page 10).

“Ministers have to make clear and distinct links between their goals and budgets. Before, no-one answered the questions, ‘What are you trying to achieve with this budget?’ ‘What will you provide for the community?’”

Official, Ministry of Finance

“ Ministrat duhet të vendosin lidhje të qarta dhe të dallueshme midis objektivave dhe buxhetit. Më parë askush nuk iu përgjigjej këtyre pyetjeve, ‘Çfarë synoni të arrini me këtë buxhet?’, ‘ Çfarë do t’i afroni komunitetit?’ ”

Zyrtar, Ministria e Financave

SHEMBUJ

NDIHMA QË QYTETARËT SHQIPTARË T’I KËRKOJNË LLOGARI QEVERISË

Çfarë ka ndodhur?

Strategjia Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim (SKZHI) përcakton strategjitë afatmesme dhe afatgjata të qeverisë së Shqipërisë.

Që SKZHI-ja të kishte sukses, qeveria kishte nevojë për konsultime të gjera për planet e saj. Asistenca e DFID-it ndihmoi në përfshirjen e ekipeve të ekspertëve dhe publikut të gjerë. Grupe këshillues me akademikë, përfaqësues të biznesit dhe pushtetit lokal, punuan për strategji që mbulonin disa departamente qeveritare, p.sh., përfshirja sociale

Sekretari i Përgjithshëm, Sokol Leka, është nëpunësi më i lartë në departamentin që shpenzon më shumë, Ministrinë e Punëve Publike, Transportit dhe Telekomunikacionit:

“ Ne nuk kërkojmë fonde pa menduar se çfarë duam të arrijmë. Për këtë ne planifikojmë gjithçka. P.sh., duam të ndërtojmë 4200 apartamente për të pastrehët. Kemi {përfunduar}1000 apartamente dhe një program trevjeçar për të ndërtuar 3200 të tjera. {Ky system i ri} na lejon të bëjmë rishpërndarje fondesh, pasi gjërat në Shqipëri ndryshojnë shumë shpejt.”

Çfarë mendojnë shqiptarët?

Televizioni transmetoi dhjetë debate me pjesëmarrjen e zyrtarëve të lartë shqiptarë, ekspertëve dhe publikut për të zgjeruar diskutimet për SKZHI-në. Debatet u regjistruan në të gjithë Shqipërinë dhe ky ishte një shembull i rrallë rajonal i debatit mbi politikat.

Secili program kishte një temë bosht. P.sh., në debatin për politikën sociale, punësimin dhe uljen e varfërisë u ngrit shqetësimi i punës së zezë, i objektivave gjinore në punësim dhe shqetësimi për dhunën në familje. Pjesa më e madhe e informacionit në këtë debat dhe analizat për SKZHI-në u ofruan nga Instituti Shqiptar i Statistikave (INSTAT), nga sondazhi për Matjen e Standardeve të Jetesës të financuar nga DFID-i dhe donatorë të tjerë. Sondazhet tani po ndihmojnë në matjen e suksesit të Shqipërisë në luftën kundër varfërisë.

Çfarë ndodh më tej?

Pjesëmarrja e shoqërisë civile në monitorimin e Strategjisë Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim.

Shqipëria po sheh se si shoqëria civile të thotë fjalën e saj në hartimin e strategjisë dhe të monitorojë politikën e qeverisë. Valbona Kuko, Drejtore e Zyrës së Koordinimit të Ndihmës, Departamenti i Bashkërendimit të Strategjive dhe Koordinimit të Ndihmës së Huaj (DEBASKON):

“ Ne po përdorim një dokument konceptual të përgatitur nga DFID-i për forcimin e marrëdhënieve mes qeverisë dhe shoqërisë civile. Ky është një proces shumë i rëndësishëm në zbatimin e SKZHI-së dhe vitin e ardhshëm do të jetë fokusi i punës së DEBASKON-it.”

Puna për këtë po financohet nga Fondi i Mirëbesimit i SPI-së. (shih faqe 11).

ALBANIA'S FUTURE – WORKING MORE EFFECTIVELY TOGETHER

Integrated Planning System – making it work for Albanian citizens

The introduction of the Integrated Planning System is a great step forward for Albania. DFID has worked closely with the World Bank and other donors to establish the IPS Trust Fund. This fund will provide financial support to the priority areas within IPS. A key challenge will be the implementation of the IPS so as to ensure that all Albanians benefit. Much closer working across ministries will be needed to make IPS a success.

Co-ordination

To meet EU criteria, Albania as a pre-accession country needs to improve consultation with the donor community and align international assistance with national priorities. The work of the DSDC is helping Albania to make good progress on this task, with Albania now receiving support via the EU's Instrument for Pre-Accession Assistance (IPA). IPA provides targeted assistance to support Albania in meeting the political, economic and other criteria it requires for membership of the EU. Co-ordination with donors is important to future progress, and government will be developing a joint strategy on donor co-ordination. The European Commission plans to hold a major donor conference for countries in the Western Balkans. Albania will host the first of these in April 2009.

Improving Aid Effectiveness

As part of the government's commitment to the principles of the Paris Declaration, the government has proposed a Harmonisation Action Plan setting out concrete actions and deadlines to deliver improvements in aid effectiveness. It will be important that donors support the government in its efforts.

DFID ends its bilateral aid programme to Albania in March 2009. UK support continues. You can find more about the UK's development work in Albania on DFID's website, www.dfid.gov.uk.

E ARDHMJA E SHQIPËRISË – BASHKËPUNIMI MË I EFEKTSHËM

Sistemi i Planifikimit të Integruar – në shërbim të qytetarëve

Krijimi i Sistemit të Planifikimit të Integruar është një hap i madh për Shqipërinë. DFID-i ka bashkëpunuar ngushtë me Bankën Botërore dhe donatorë të tjerë për krijimin e Fondit të Mirëbesimit të SPI-së për të mbështetur financiarisht sektorët prioritarë brenda SPI-së. Një sfidë kryesore do të jetë zbatimi i SPI-së, që të përfitojnë të gjithë shqiptarët. Që SPI-ja të ketë sukses, nevojitet një bashkëpunim më i ngushtë mes ministrive.

Koordinimi

Për plotësimin e kriterëve të BE-së Shqipëria, si vend para anëtarësimit, duhet të përmirësojë konsultimin me donatorët dhe ta përputhë asistencën ndërkombëtare me prioritetet kombëtare. Kontributi i DEBASKON-it po e ndihmon Shqipërinë të ketë progres të mirë në këtë fushë dhe Shqipëria po merr mbështetje përmes Instrumentit të Asistencës Para Aderimit (IPA) të BE-së. IPA-ja ofron asistencë me objektiva të qarta për ta ndihmuar Shqipërinë në plotësimin e kriterëve politike, ekonomike dhe të tjera, të nevojshme për anëtarësimin në BE. Koordinimi me donatorët është i rëndësishëm për progres në të adhmen dhe qeveria do të hartojë një strategji të përbashkët për koordinimin e donatorëve. Komisioni Evropian planifikon të zhvillojë një konferencë të madhe donatorësh për vendet e Ballkanit Perëndimor. Konferenca e parë do të zhvillohet në Shqipëri në prill 2009.

Rritja e Efektshmërisë së Ndhmës

Në kuadrin e angazhimit ndaj parimeve të Deklaratës së Parisit, qeveria ka propozuar një Plan Veprimi Harmonizues, ku përcaktohen hapa konkrete dhe afate për të përmirësuar efektshmërinë e ndihmës. Është e rëndësishme që donatorët t'i mbështesin këto përpjekje të qeverisë.

DFID-i e përfundon programin dypalësh të ndihmës në Shqipëri në mars 2009. Mbështetja e Mbretërisë së Bashkuar për Shqipërinë do të vazhdojë. Ju mund të merrni më shumë informacion në uebsajtin e DFID-it, www.dfid.gov.uk.

Glossary

Bilateral Aid – aid provided to developing countries and countries in transition on the Development Assistance Committee List on a country to country basis.

Development Assistance Committee (DAC) of the OECD (below) - a forum for consultation among 22 donor countries and the European Commission, on how to increase the level and effectiveness of aid flows to all aid recipient countries.

Middle Income Countries (MIC) - countries with a per capita Gross National Income of \$906 - \$11,115 (2006)

Multilateral Aid – aid channelled through international bodies for use in or on behalf of aid recipient countries.

Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD)

A group of 30 industrial countries promoting growth and high employment among its members, fostering international trade and contributing to global economic development.

The Paris Declaration - The UK and Albania have signed up to the Paris Declaration on Aid Effectiveness, an international agreement that includes 56 commitments to improve the use of aid.

Sources:

Quotes are from interviews carried out in Tirana in 2008.

Poverty statistics are drawn from Albanian Institute of Statistics (INSTAT) research and the World Bank website – *Albania at a glance*.

Fjalorth

Ndihmë Dypalëshe – ndihmë që u jepet individualisht vendeve në zhvillim dhe atyre në tranzicion që janë në Listën e Komitetit të Asistencës për Zhvillim.

Komiteti i Asistencës për Zhvillim (DAC) i OECD-së (më poshtë) – forum konsultues i 22 vendeve donatore dhe i Komisionit Evropian për rritjen e nivelit dhe efektshmërisë së ndihmës për të gjitha vendet përfituese.

Vende me të Ardhura Mesatare (MIC) – vende me të ardhura të përgjithshme kombëtare për frymë nga 906\$ deri 11115\$ (2006)

Ndihmë shumëpalëshe – ndihmë e dhënë përmes organizmave ndërkombëtare, që përdoret në vendin përfitues ose për llogari të tij.

Organizata për Bashkëpunim Ekonomik dhe Zhvillim (OECD)

Një grup prej 30 vendesh të industrializuara që inkurajon rritjen dhe punësimin ndër anëtarët e tij, duke promovuar tregtinë ndërkombëtare dhe duke kontribuar në zhvillimin ekonomik global.

Deklarata e Parisit – Mbretëria e Bashkuar dhe Shqipëria e kanë e ka nënshkruar Deklaratën e Parisit për Efektshmërinë e Ndihmës, një marrëveshje ndërkombëtare që përmban 56 angazhime për përdorimin më të mirë të ndihmës.

Referencat

Citimet janë marrë nga intervistat e zhvilluara në Tiranë më 2008

Statistikat e varfërisë janë marrë nga studimet e Institutit Shqiptar të Statistikave (INSTAT) dhe uebsajti i Bankës Botërore – *Vështrim mbi Shqipërinë*.

**Department for International
Development: leading the British
Government's fight against
world poverty.**

DFID's headquarters are at:

1 Palace Street
London SW1E 5HE
UK

and

Abercrombie House
Eaglesham Road
East Kilbride
Glasgow G75 8EA
UK

Tel: +44 (0) 20 7023 0000
Fax: +44 (0) 20 7023 0016
Website: www.dfid.gov.uk
E-mail: enquiry@dfid.gov.uk

Public Enquiry Point:

0845 300 4100 or
+44 1355 84 3132
(if you are calling from abroad)

02/09 Produced for DFID by Cog Design
on recycled material containing
80% post-consumer waste and 20%
totally chlorine free virgin fibre.

Picture Credits:

Front Cover: Top - ©Peter Barker/Panos,
Bottom - ©Crispin Hughes/Panos.

Inside Front Cover: Top - ©Crispin Hughes/
Panos, Bottom - ©Hans Rossel.

Page 4: Left - ©Tim Dirven/Panos,
Centre & Right Images -
©Crispin Hughes/Panos.

Page 5: Left - ©Crispin Hughes/Panos,
Right - ©Hans Rossel.

Page 6: ©Hans Rossel.

Page 7: ©Crispin Hughes/Panos.

Page 8: Left - ©Hans Rossel,
Right - ©Alfredo Caliz/Panos.

Page 9: Left - ©Peter Barker/Panos,
Right - ©Alfredo Caliz/Panos.

Page 12: Left - ©Hans Rossel,
Right - ©Alfredo Caliz/Panos.

Page 13: Left - ©Rhodri Jones/Panos,
Right - ©Tim Dirven/Panos.

Inside Back Cover: Top - ©Hans Rossel,
Bottom - ©Crispin Hughes/Panos.

British Embassy
Tirana

British Embassy
Rruga Skënderbej, No 12
Tirana
Albania

Tel: +355 (0) 4 2234 973
Fax: +355 (0) 4 2247 697
Website: www.ukinalbania.fco.gov.uk